

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

het gemeentebestuur van Diepenbeek

tegen

de VRT, Ann Lepere, producer, en Jeroen Franssen, reporter

Met een brief van 16 december 2008 dienen, namens de burgemeester, schepen Hugo Leroux en gemeentesecretaris Omer Jouck van de gemeente Diepenbeek klacht in tegen de VRT naar aanleiding van een radioreportage over mogelijke onteigeningen in Diepenbeek, die werd uitgezonden in het Radio 1-programma 'Stories' van 5 november 2008. De VRT antwoordt hierop met een brief van 5 januari 2009, ondertekend door netmanager Els Van De Sijpe, producer Ann Lepere en reporter Jeroen Franssen. Het gemeentebestuur van Diepenbeek repliceert hierop met een brief van 2 maart 2009.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft de zaak behandeld op 23 juni 2009. Schepen Hugo Leroux is in persoon verschenen. Voor de VRT verschenen Els Van De Sijpe, netmanager Radio 1, producer Ann Lepère, reporter Jeroen Franssen en juridisch adviseur Hilde Minjauw.

DE FEITEN

In het radioprogramma 'Stories' van 5 november 2008 wordt een reportage uitgezonden naar aanleiding van het voornemen van de gemeente Diepenbeek om een natuurgebied uit te breiden als biotoop voor boomkijkers. In de reportage worden een aantal omwonenden aan het woord gelaten, die hun bezorgdheid uiten omdat ze menen dat een stuk van hun tuin daarvoor zal worden onteigend. Na de opname, maar nog voor de uitzending, neemt schepen Leroux van Diepenbeek telefonisch contact op met de VRT, waar hij te woord wordt gestaan door netmanager Els Van De Sijpe. Die deelt hem mee dat producer Ann Lepère hem terug zal bellen. Ann Lepère belt daarop schepen Leroux, maar krijgt geen antwoord en laat ook geen boodschap achter. Op de dag na de uitzending, op 6 november 2008, vraagt schepen Leroux telefonisch om de uitzending van een weerwoord, maar dat wordt hem door producer Ann Lepère geweigerd. Met een aangetekende brief van 20 november 2008 vraagt het gemeentebestuur aan de VRT om een recht van antwoord op de reportage uit te zenden. Met een brief van 25 november 2008 antwoordt gedelegeerd bestuurder Dirk Wauters dat de decretale voorwaarden tot het verlenen van een recht van antwoord niet zijn vervuld en dat de VRT niet op de vraag zal ingaan. Daarop dient het gemeentebestuur klacht in bij de Raad voor de Journalistiek.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

De klagende partij is van mening dat in de reportage een verkeerd beeld van de realiteit wordt gegeven. Verscheidene omwonenden, onder wie enkele actieve oppositieleden, die in de reportage aan het woord kwamen, deelden in de reportage mee dat een deel van hun tuin zou onteigend worden, terwijl er niet eens een onteigeningsplan is goedgekeurd en de gemeente de zaak in samenspraak met alle betrokkenen wil oplossen. De journalist heeft op de gevoelens van de omwonenden ingespeeld door het stellen van suggestieve vragen. De reportage is daarom eenzijdig en geeft een negatief beeld van de plannen van het

gemeentebestuur. De gemeente heeft ook nooit de kans gekregen om op de onjuistheden te reageren, noch in de reportage zelf, noch nadien. Het programma 'Stories' wordt uitgezonden op Radio 1, onmiddellijk na het nieuws, en wordt door de luisteraars als een informatief programma ervaren, dat dan ook correct moet informeren.

De VRT voert allereerst aan dat 'Stories' een luchtig infotainment programma is, dat persoonlijke verhalen en getuigenissen brengt, en geen eigenlijk nieuwsprogramma. De vraag rijst dan ook of de journalistieke beginselen onverkort kunnen toegepast worden op een dergelijke uitzending. In het programma van 5 november 2008 is verslag uitgebracht over de reacties van de verontruste bewoners van de gemeente Diepenbeek. Het verslag beantwoordde aan de realiteit, aangezien bij de bewoners inderdaad deze overtuiging bestond. De beweringen van de buurtbewoners kunnen niet aan de VRT worden toegeschreven. Overigens is in de inleiding op de reportage duidelijk aangegeven dat het nog niet zeker is dat de tuinen zullen worden onteigend, en is dit niet als een vaststaand feit meegedeeld.

BESLISSING

De Raad voor de Journalistiek stelt vast dat de aflevering van het programma 'Stories' geen harde informatie brengt, maar dat ze op een luchtige wijze verslag uitbrengt over persoonlijke gebeurtenissen en ervaringen. Toch heeft ook een dergelijke programmaformule een onmiskenbaar informatief karakter. Wat ook de programmaformule mag zijn, een programma met informatieve inhoud dient te beantwoorden aan de regels van de goede journalistiek en dus aan de journalistieke beroepsethiek (*zie: advies van de Raad voor deontologie, 20 augustus 1998*).

Op zich is de redactionele beslissing om een reportage te maken over de ongerustheid bij een aantal buurtbewoners in Diepenbeek journalistiek verdedigbaar. Doordat de reportage beperkt werd tot het standpunt van een aantal omwonenden, is bij de luisteraars echter de indruk gewekt dat de beslissing om de gronden van de betrokkenen te onteigenen al genomen was, wat niet het geval is. Deze indruk wordt onvoldoende weggenomen door de korte vermelding in de aankondiging van de reportage dat een dergelijke onteigening 'mogelijk' is en dat ze 'misschien' zal genomen worden. De verkeerde indruk had kunnen weggenomen worden door het verlenen van een kort weerwoord aan een vertegenwoordiger van het gemeentebestuur. De reportagemakers hadden er immers rekening mee moeten houden dat de kwestie de inzet was van een lokale politieke discussie, temeer daar die discussie al in andere media aan bod was gekomen en dat de betrokken schepen zowel voor als na de uitzending om een weerwoord heeft gevraagd.

De Raad voor de Journalistiek is daarom van oordeel:

De klacht is gegrond.

Brussel, 9 juli 2009